

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

EUK

5. marts 2004

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Økonomi- og Erhvervsministeriets grundnotat vedrørende Kommissionens handlingsplan: Den europæiske dagsorden for iværksætterkultur.

P. B. Olsen

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

5. marts 2004

sag 2004-141/7030-23

/lda

Handlingsplan: Den europæiske dagsorden for iværksætterkultur

Resumé

Kommissionen sendte den 21. januar 2003 grønbogen om en iværksætterkultur i Europa KOM (2003)27 i høring. På baggrund af drøftelse og anbefalinger i Rådet (Konkurrenceevne) den 27. november 2003 har Kommissionen udarbejdet en handlingsplan: Den europæiske dagsorden for iværksætterkultur KOM(2004)70.

Handlingsplanen foreslår en lang række konkrete tiltag inden for fem strategiske indsatsområder:

- (1) fremme af iværksætterånd,
- (2) opmuntre flere til at blive iværksættere,
- (3) at berede iværksættere på fortsat virksomhedsvækst og konkurrence,
- (4) forbedring af iværksætteres adgang til finansiering, og
- (5) administrative lettelser for SMV'er.

Forslagene baserer sig på den åbne koordinationsmetode, altså fælles analyseaktiviteter og udveksling af bedste praksis, samt en række anbefalinger til, hvad medlemsstaterne og regionerne bør gøre.

Handlingsplanen forventes ikke i sig selv at have konsekvenser for gældende dansk ret.

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig.

Handlingsplanens hovedbudskaber indgår i rådskonklusioner om iværksætterpolitik på Rådsmødet (Konkurrenceevne) den 11. marts 2004 og forventes at påvirke det eksisterende og det kommende flerårige program for initiativ og iværksætterånd.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen sendte den 21. januar 2003 grønbogen om en iværksætterkultur i Europa KOM (2003)27 i høring. Der fremkom omkring 240 høringssvar. På baggrund af anbefaling fra Rådet (Konkurrenceevne), har Kommissionen udarbejdet en handlingsplan: Den europæiske dagsorden for iværksætterkultur KOM(2004)70.

Handlingsplanen indgår i forhandlingerne om rådskonklusioner i Rådet (Konkurrenceevne) den 11. marts 2004 sammen med meddelelsen om små og mellemstore virksomheders adgang til finansiering KOM(2003)713 og det europæiske charter for små virksomheder KOM(2004)64.

Høringssvarene peger bl.a. på:

- at uddannelse og iværksætterånd er vigtigt,
- at der ikke er balance mellem risici og belønning,
- at generationsskifte og virksomhedsoverdragelse er en overset problematik, navnlig i forhold til familievirksomheder,
- at spin-offs og udveksling mellem forskning og erhverv er vigtig,
- at skatter, administrative byrder, adgangen til finansiering og statsstøtte, samt manglende gennemførelse af det indre marked er et problem, og
- at der er behov for løbende dialog med og en koordineret tilgang i forhold til SMV'ere.

Handlingsplanen tager afsæt i, at iværksætterpolitik kræver tiltag og handling inden for en lang række områder for at skabe større og mere succesrig iværksætteraktivitet, hvor såvel EU, medlemsstaterne og regionerne kan bidrage.

Handlingsplanen præsenterer fem strategiske indsatsområder.

1. Fremme af iværksætterånd:

Kommissionen foreslår, at der navnlig sættes ind for at påvirke unges iværksætterånd gennem erfaringsudveksling mellem medlemsstaterne, benchmarking og opfordring til medlemsstaterne og EU til at integrere emnet i skolernes pensum, på universiteterne, navnlig de tekniske universiteter, og i EU's trænings, uddannelses- og ungdomsprogrammer.

2. Opmuntre flere til at blive iværksættere:

Kommissionen foreslår en indsats for at reducere stigmatiseringen af iværksættere, der ikke lykkes første gang og skabe en bedre balance mellem risici og belønning. Medlemsstaterne bør reducere de juridiske og sociale konsekvenser af at fejle for iværksættere og deres familier, og der skal være øget opmærksomhed om problematikken og erfaringsudveksling i EU. Kommissionen ønsker en indsats i forhold til virksomhedsoverdragelser, navnlig af familievirksomheder, bl.a. gennem hjælp til at oprette markedspladser for handel med mindre virksomheder, udarbejdning af en selvevalueringstest, som iværksættere kan benytte til selv at vurdere deres situation. Endelig forventer Kommissionen at vedtage en meddelelse om virksomhedsoverdragelse i 2004.

Kommissionen ønsker at lave en oversigt over sociale sikringsordninger og effekten for iværksættere og deres familier, af at skifte fra at være lønmodtager til iværksætter. Kommissionen vil organisere erfaringsudveksling og identificere god praksis inden for udvalgte indsatsområder.

Kommissionen foreslår, at der ses på barriererne for at udvikle mere kommercielle eller non-profit virksomheder inden for traditionelle offentlige opgaver, som for eksempel sundhed.

3. At berede iværksættere på fortsat virksomhedsvækst og konkurrence:

Kommissionen ønsker, at der gøres en særlig indsats for kvinder og etniske minoriteter, og at folk af alle baggrunde og fra regioner med lav iværksætteraktivitet, har adgang til støtte fra strukturfondene. Kommissionen ønsker bl.a. at styrke forskning og udvikling i SMV'er ved at friholde dem fra krav om notifikation af statsstøtte, og styrke innovation via en kommende handlingsplan om innovation.

Kommissionen lægger op til at støtte matchmaking-tiltag fra 2005. Her ses klynger som et væsentligt værktøj, og Kommissionen vil udarbejde en strategi for det videre arbejde, definere og teste en model for etablering af strategiske kontakter mellem klynger i EU og organisere erfaringsudveksling mellem disse, samt hjælpe SMV'ers internationalisering.

4. Forbedring af iværksætteres adgang til finansiering:

Kommissionen vil give SMV'ere bedre adgang til støtte til at håndtere risiko-vurderinger i forbindelse med forretningsplaner, sikre flere lånegarantier – navnlig for de mindste virksomheder – på favorable vilkår, forbedre adgangen til venture-kapital, business angels kapital og private investeringer. Kommissionen vil opstille kriterier til at vurdere MS tiltag der støtter risikovillig kapital i forhold til statsstøtteregelemlene.

Kommissionen ønsker at stimulere udbud af lån og egenkapital via sine finansielle instrumenter. Kommissionen vil i 2004-5 se på statsstøttens rolle i forhold til at korrigere mulige markedsfejl for SMV'er, navnlig de nye og vækstorienterede SMV'er. Handlingsplanen foreslår en analyse af nationale skattestrukturer, der måtte hæmme egenkapital-finansiering frem for lånefinansiering, hvilket skal munde ud i anbefalinger i 2005.

5. Administrative lettelser for SMV'er:

Manglende gennemførelse af det Indre Marked hæmmer navnlig SMV'er, Kommissionen vil bl.a. fortsat fremme SMV'ers involvering i standardiseringsarbejdet. Kommissionen ønsker at styrke konsultationen og dialogen med SMV'er, måle effekten af deres inddragelse, samt måle EU-forlags påvirkning af SMV'er.

Statslige og regionale myndigheder bør støtte SMV'er med at håndtere regler og administrative byrder. Kommissionen ser de forskellige nationale skatteregler som hæmmende for SMV'er. Kommissionen foreslår bl.a. et pilotprojekt, hvor medlemsstaterne gensidigt anerkender skatteberegningerne af overskud, og hvor 'hjemlandets' skatteregler finder anvendelse.

Kommissionen vil i 2004 søge at simplificere statsstøtterejerne, navnlig udvikle et instrument til at identificere støtte, der ikke skader konkurrencen væsentligt og åbne op for lettere adgang til statsstøtte med mindre beløb, der ikke skævvrider markedet.

De forskellige tiltag vil ske via det eksisterende og kommende flerårige program for initiativ og iværksætterånd (MAP 2001-2005, PACE 2006-2011).

2. Europa-Parlamentets holdning

Handlingsplanen er oversendt til Europa-Parlamentet, men der foreligger endnu ingen udtalelse.

Grønbogen er tidligere blevet oversendt til Europa-Parlamentet (Udvalget for industri, eksternt økonomisk politik, forskning og energi), der på eget initiativ afgav betænkning om grønningen den 8. oktober 2003. Heri bydes grønningen velkommen. Europa-Parlamentet kommer med en række opfordringer, herunder at der ved udarbejdelse af nye initiativer tages udgangspunkt i de små virksomheders vilkår, det såkaldte "tænkt-småt-først" princip. Ligeledes opfordres til fremme af gode rammevilkår for SMV'er, udveksling af bedste praksis og implementering af Charteret for SMV'er. Kommissionen mindes om, at SMV'er i stigende grad påvirkes af fællesskabets reguleringer. Desuden beklages, at grønningen ikke tager nok hensyn til anbefalingerne i Charteret for SMV'er, og at SMV'er inden for traditionelle erhverv og familieforetagender ikke i tilstrækkelig grad er inddraget.

3. Nærheds- og proportionalitets princippet

En eventuel opfølgning på handlingsplanen forventes ikke at berøre nærheds- og proportionalitetsprincippet. EU's SMV- og iværksætterpolitik, som handlingsplanen berører, baserer sig på det flerårige program for initiativ og iværksætterånd og den åbne koordinationsmetode, hvor landene gennem fælles analyseaktiviteter og udveksling af bedste praksis lærer af hinanden. Medlemslandene alene er ansvarlige for udvikling og igangsættelse af erhvervspolitiske initiativer i de enkelte lande.

4. Gældende dansk ret

Opfølgningen på handlingsplanen forventes ikke i sig selv at berøre gældende dansk ret.

5. Høring

Kommissionens handlingsplan: den europæiske dagsorden for iværksætterkultur KOM(2004)70 blev sendt i høring den 12. februar 2004. Dansk Industri (DI) fremhæver, at en bred iværksætter-definition, en oversigt over sociale sikringsordninger og en analyse af nationale skattestrukturer er vigtige, samt ønsker en styrket indsats på flere punkter. DI bakker op om, at der ikke sker en opblødning af statsstøtten, mens Håndværksrådet i en vis udstrækning er åbne over for denne mulighed.

DI, Interesseorganisationen Handel, Transport og Service (HTS) og Håndværksrådet ønsker, at generationsskifte-problematikken fremhæves i det videre arbejde. Desuden ønsker HTS, at manglende gennemførelse af det indre marked, navnlig på serviceområdet fremhæves i det videre arbejde.

Endelig ønsker Bygge-, Anlægs- og Trækartellet, at iværksættere skal tage et iværksætterkursus og at forbedrede vilkår for iværksættere ikke betyder forringede arbejds- og lønforhold, herunder sikring af ansatte og kreditorer i forbindelse med konkurser.

Selve grønbogen blev sendt i høring i Specialudvalget for Industri og Regionalpolitik (nu Specialudvalget for konkurrenceevne og vækst) den 22. januar 2003, hvor der ikke fremkom kommentarer.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Opfølgningen på handlingsplanen forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Opfølgning på handlingsplanen forventes ikke i sig selv at have samfundsøkonomiske konsekvenser. Forbedrede forhold for iværksættere og SMV'er må forventes at påvirke antallet af iværksættere og deres muligheder for at opnå fortsat vækst positivt.